

Posudek magisterské diplomové práce

Autor/ka práce: Václav Tvarůžka

Název práce: Strategie pro vytváření mýtů za účelem prodeje umění ve fotografii

Posudek vedoucí/ho práce ■

Posudek oponenta/ky ■

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Tereza Stejskalová, KF FAMU

Hodnocení obsahu a výsledné podoby diplomové práce (A/výborně – B/velmi dobře – C/dobře – D/dobře s výhradami – E/dostatečně – F/nedostatečně – nedoporučeno k obhajobě)

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce A

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu B

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu A

Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol A

Jazyková a stylistická úroveň práce B/C

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě) B

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava...A.

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru..A

Celkové hodnocení diplomové práce A

Slovní hodnocení diplomové práce včetně otázek, k nimž se diplomant/ka musí při obhajobě vyjádřit:

Práce Václava Tvarůžky kriticky přistupuje k fenoménu “umění outsiderů” ve fotografii. Poukazuje na manipulaci s biografickými fakty a selektivní přístup k dílu daného umělce za účelem finančního a statusového obohacení těch, kteří vlastní autorská práva. Klade si ale zároveň obecnější etické otázky, jak je vůbec možné přistupovat k dílům autorů a autorek, kteří dali jasně najevo, že netouží, aby jejich díla byla vystavována a byla součástí uměleckého provozu.

V první části své práce se věnuje nemožnosti přesně definovat sám pojem “outsider art” (hranice mezi “insider” a “outsider art” je nestabilní), důležité roli fikce v konstrukci představy o “autenticitě” kanonických fotografií, a mnohoznačnosti významu těchto fotografií. Právě v případě “outsider art” a zařazení této kategorie do kánonu fotografie se ukazuje autenticita díla klíčovou. Pro její stvrzení je pak životní příběh nepostradatelný. Je charakterizována křehkostí a zranitelností autora i díla

(obojí se navzájem umocňuje) a je tím, co diváka fascinuje. V dalších kapitolách autor rozebírá nejrůznější legendy fotografie: Jacques Henri Lartigue, Seydou Keita, Ernest J. Bellocq a především Vivian Meier. Ve všech případech autor ukazuje, jak byly historická fakta biografie autorů a různé technické aspekty pořizování fotografií vypuštěny nebo naopak zdůrazněny tak, aby vznikl atraktivní příběh uměleckou institucí nepoznamenaného autora či společenského outsidera - či kombinace obojího. V popředí tu stojí traumatický vztah autorů fotografií a jejich interpretátorů, kteří jsou často zároveň vlastníky autorských práv. Právě v kapitole o Vivian Meier autor asi nejpregnantněji ukazuje, jak tito interpretátoři upírají autorům jejich subjektivitu: svéprávnost, vůli, schopnost se rozhodnout a podle toho konat, a jak je nejčastěji prezentují jako pasivní oběti (objekty) nepřátelské společnosti. Některým umělcům se Václav Tvarůžka věnuje podrobněji, některým se věnuje jen na malém prostoru. Je škoda, že více nevysvětlil, proč se tak rozhodl. Práci uzavírají kapitoly věnující se Libuši Jarcovjácové a Miroslavu Tichému. V případě Jarcovjácové se autor opírá o monografii Černé roky, přičemž kritizuje především výběr deníkových zápisů samotné Jarcovjácové zdůrazňující selhání, problémy s alkoholem a depresemi. Případ Miroslava Tichého jako hrdiny fiktivního příběhu je mnohem jednoznačnější a role Romana Buxbauma jako “objevitele” jeho díla mnohem problematičtější. Autor se tu opírá hlavně o bakalářskou práci Barbory Chytilové, která vyvrací údajnou asociálnost a alkoholismus Miloslava Tichého a poukazuje na manipulativní praktiky R.Buxbauma.

Práci hodnotím veskrze kladně, kriticky se zabývá velice aktuálními problémy konstrukce kánonu, daný problém uvádí do kontextu mezinárodního i lokálního, až na několik málo nesrozumitelných nebo příliš komplikovaných pasáží je čtivá a koherentní, autor dokáže dobře pracovat se sekundární literaturou, kriticky se k ní vztahuje, vyvozuje své vlastní závěry. Hodnotím za A.

Problémy a otázky:

Je možná škoda, že se v posledních dvou kapitolách autor opírá pouze o bakalářské a diplomové práce. Pokud nejsou k dispozici odborné texty (nejsou?), pro větší přesvědčivost by si tyto kapitoly zasluhovaly i vlastní výzkum autora.

V úvodní kapitole autor naráží na otázku různorodosti výkladů kanonických fotografií. V práci se k tématu ale již nevrací. Jak tato otázka souvisí s problematikou outsider art?

S tím souvisí, že se autor téměř nezaobírá samotnými fotografiemi rozebíraných umělců a umělkyně (krom technických aspektů jako je formát nebo způsob fotografování). Proč tomu tak je? Mohou samotné fotografie těchto autorů a autorek (kompozice, témata, motivy) vyvracet některé mýty o jejich outsiderství? Jsou pak možná i tyto aspekty záměrně přehlíženy?

Datum:

Podpis: